

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Summula clarissimi iurisco[n]sultissimiq[ue] viri
Raymundi**

Raimundus <de Pennaforti>

Colonie, 4.III. 1502

VD16 R 168

Sortilegij species quot sunt

urn:nbn:de:hbz:466:1-31223

Summula Raymundi

potiunt ^{i. p. mortali pctō} ^{i. estimant}
Utiuntur. mortis pro labe tamen reputantur
^{i. lratu} ^{i. mgf} ^{i. pprehedere}
Clericus aut scriba non est qui possit habere
incantationū ^{mulieres}
Harum noticiam. tm̄ manet hec apud istas
^{i. documentū} ^{stulticijs}
Non est consilium de talibus enumerandum
^{p qz talis stulticia} ^{celi} ^{maris}
Namq; caret numero veluti stelle vel arene
mulieres pellant ^{i. ab ill' incantatōibz} ^{i. nisi}
He compescantur desistere talibus. et ni
^{i. iubet} ^{i. doctores sacri} ^{vinculū} ^{excoicatiois}
Quod docet ecclesia faciant. sententia banni
incantatrices ^{corrupte} ^{i. puniant}
Has contra detur. deprehense corripiantur
^{i. acrius} ^{mulierū} ^{i. neqcie}
Strictius vt harum sic stulticie reprimantur

¶ Istud est vltimū capitulū huius tractatus. in quo magister vult dete-
minare de sortilegijs dices. ego debere post illa iam dicta enumerare incā-
tationes quas aliq; stulti hoies faciūt quibz ipi inficiunt. z ipa simplex stul-
tia simplicitas viroz p̄t p̄feci. sed q̄s tūc p̄fescet incantatrices vt desistat
ab hac stulta simplicitate. quasi diceret nullus. Et si q̄s veller scribere tri-
fas hāz mulierū ille nō possit illas scribere in octo pellibz vitulorum. quia
stulticie tales sunt vltra numerū. Et nō est aliquis clericus vel scriba taz
doctus q̄ potest cognoscere modos incantationū. z ideo nō est aliq; p̄si-
lium q̄ tales modi enumerent qui iuxta illas incantatrices seruantur. q̄a
sunt innumerabiles. sicut stelle celi z arene maris. z tales incantatrices cō-
pescende z p̄ellende sunt a talibz desistere. z nisi desistat debet acriter ana-
thematisari z corrigi vt earum malicia deprimatur

¶ Notandū p̄ illo. qd sic sortilegiū. vñ sortilegiū sic definit. Est qdā su-
p̄sticiositas vel ars diuinandi vel futura inuestigādi. vñ diuinare idē ē q̄
futura inuestigare. z sic diuinatio ē ignoti seu futuri inuestigatio. Et meri-
to talis subtilitas nō d̄ scia. qz ē de numero malo z. s; om̄is scia est de nu-
mero bonoz honorabiliū. vt patz in proemio libri de aīa

¶ Sc̄do notandū. auz vult q̄ tot sp̄s sortilegij q̄t sunt stelle celi z
arene maris. z illas nō declarat ne audietes opent ipas. iō tacite nobis de
eis determinat. Est tñ sciendū q̄ qdā sortilegiū fit in terra. qdā in aq̄.
qdā in aere. qdā in igne. qdā in mortuis. qdāz in garritu auū. z sic
de alijs sp̄ibus. Sortilegiū qd fit in terra d̄ geomantia. z d̄ a ge grece
qd est terra latine. z mātos diuinatio q̄si diuinatio facta in terra. S; qd
fit in aq̄ d̄ hidromātia. ab hidros grece qd est aq̄ latine z mātos diuina-
tio quasi diuinatio facta in aqua. S; qd fit in aere d̄ aeromātia. z d̄ ab

Quere et mactos diuinationo. Sz qd fit in igne dz pyromatia. a pyr qd e ignis et mactos diuinationo. Sz qd fit in morte dz necromatia. z dz a necros grece qd e mors latine z mactos diuinationo. Et talis diuinationo fit. qm mortui cogunt z pcurant resurgere z ad interrogata rñdere. Sz quod fit in aspectu auu dz auspiciu. z dz ab auis z specio qd in simplici no e in vsu z valet in tantu sicut video qsi futura vides z cognosces in aspectu auu. Sz qd fit in garritu auu dz auguriu. z dz ab auis z garrio qd feat auē elamare qsi futura cognosces ex garritu auu. Et sunt multe alie spēs q scribi no pnt et inhibite sunt. z gōes q istis insistent peccat mortali. vñ dicit scūs Aug⁹. Qui oibz istis insistent scūt se fide dei diminuisse z irā dei grauit incurrisse

Tercio nota. dubitat. vtz clericus p̄t facere experimentū. Rñdetur sub distinctōe. qz si illud seu tale experimentū fit p̄ aliquā certā sciam. vt puta p̄ astronomiā z nō p̄ inuocatōem demonū aut scias phibitas. tūc licitū ē fieri. Sz si fit p̄ inuocatōem dyaboloꝝ vel p̄ p̄iuratōem tūc ē illicitū fieri. qz iste q̄ facit tale experimentū obligat se eterne. pene

Quarto notandū. dubitat de laycis q̄ stant in medio chori z mittūt cantare missam p̄ defunctos. z hoc p̄ tanto vt petant mortē suoz amicoꝝ vel inimicoꝝ. vtz sibi sit sortilegiū. Rñdetur q̄ talis laycus dz ab ecclesia grauitur puniri p̄ tali facto. qz est sortilegiū. Sz si talis hoc faciēs ē sacerdos. tunc ipse debet incarcerari z ab officio suspendi

Quinto notandū. dubitat. vtz isti p̄mittant sortilegiū q̄ dicūt quando eis obuiat lepus vel monachus in via tunc habent diffortuniū vt quādo de mane. sicut in cathedra sancti Petri p̄mo apparet passer. tunc dicūt se habere fortunā. sed si apparet eis cornix tunc dicunt se habere diffortuniū Ibi rñdetur. q̄ ibi in veritate est magna spēs sortilegij. z hoc credentes mortaliter peccant. z sunt excomunicandi. z debent satisfacere de illo. z nisi si satisfaciant obligant se eterne damnatōni

Ultimo dubitat de mulieribz q̄ dicūt angelū p̄rāsire cāpos z dyana deā paganoz siluas. z innumerabile mltitudine muliez sup̄ q̄sdā testias eq̄tare z cūis trufis. vtz h̄ sit spēs sortilegij. Qd̄m q̄ est grauis spēs sortilegij. qz angel⁹ sathane triūphat in eis. z trās figurat se in angelū lucis. z sic mulieres decipiunt p̄ angelū sathane. z nō ē mirū. qz mulieres sunt debiles z instabiles in aīo. z p̄parant aq̄. qz sicut aq̄ facilliter trāsīt z labit. sic et mulieres facill̄ ruūt seu labunt in sortilegiū z in sectas hereticas.

Sit circumspēctus dum crimina p̄sbyter audit
.i. puidus .i. petā p̄fessione
p̄fiteles p̄sona s̄ sit s̄ p̄sona
Circa personas. que pauper. debilis. et que
.i. scies .i. ignara .i. diues
Sana. vel infirma. locuples. vel in ordine sacro
.i. robusta .i. debil .i. aliena
Fortis. vel fragilis in corpore. que peregrina
s̄ z dz videre .i. portado
Que sit deuota. que sit minus apta ferendo